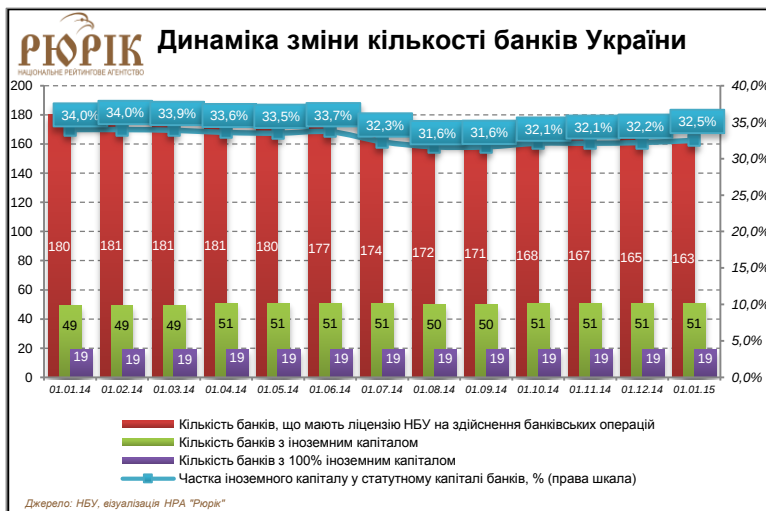
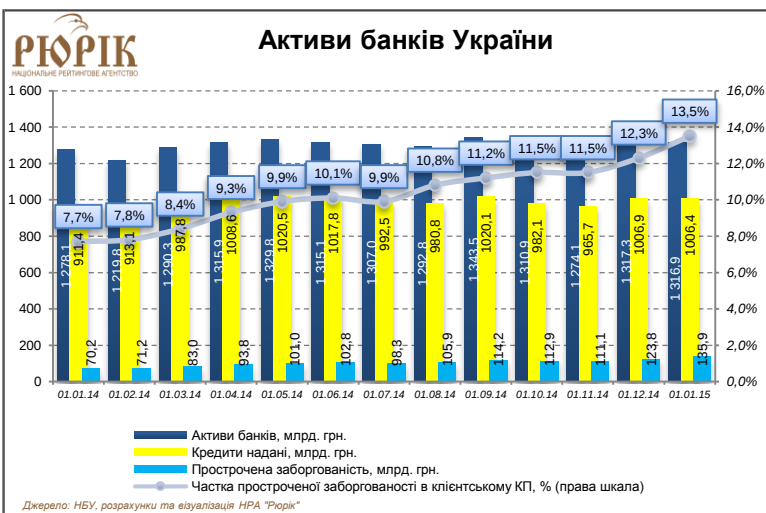

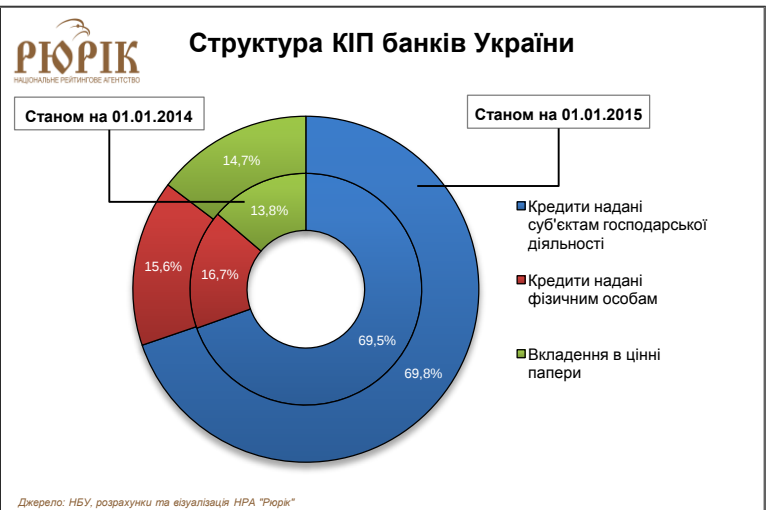
НРА «Рюрік» відзначає наступні ключові зміни в банківській системі України за результатами грудня 2014 року:

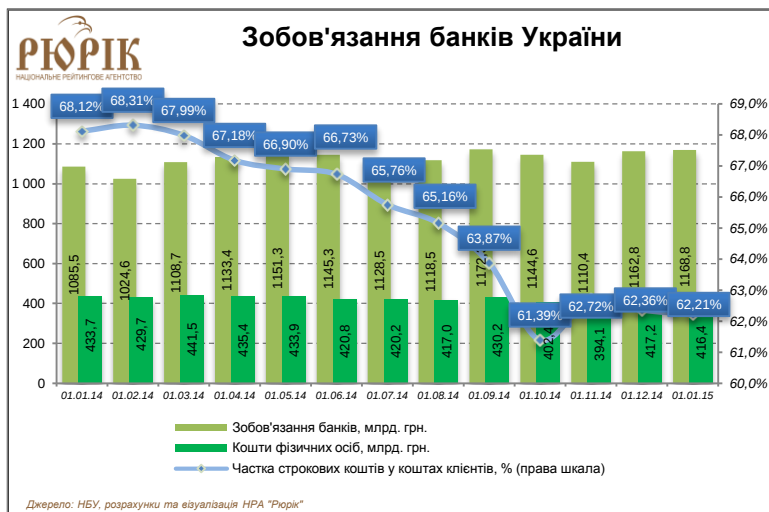
– Станом на 01.01.2015 р. кількість банків, що мають ліцензію НБУ на здійснення банківських операцій, становила 163 (в т.ч. 51 банківська установа з іноземним капіталом). Так, протягом 2014 року НБУ прийняв рішення про відкликання ліцензій вісімнадцяти банківських установ (в т.ч. двох у зв'язку з анексією Криму та як наслідок, неможливістю здійснювати банківський нагляд з метою регулювання). Загалом, на дату написання огляду, з початку року внаслідок погіршення платоспроможності, до 37 банківських установ було запроваджено тимчасову адміністрацію (з них по 25 банках вже було прийнято рішення про ліквідацію, в 12 працює тимчасова адміністрація). Варто зауважити, що окремі банківські установи були визнані неплатоспроможними внаслідок порушення ними законодавства з питань фінансового моніторингу. Незважаючи на ліквідацію ряду проблемних банківських установ з приватним українським капіталом, частка іноземного капіталу в статутному капіталі банків є відносно стабільною та станом на 01.01.2015 р. складає 32,5%. При цьому, значну питому вагу серед іноземного капіталу займає російський капітал. Значна кількість банків з іноземним (західним) капіталом переорієнтовується переважно на обслуговування корпоративних клієнтів. Станом на 01 січня 2015 року структура власності активів банківської системи України була представлена наступним чином: банки з приватним українським капіталом складають близько 47%; банки з іноземним капіталом (крім російських) – 17%; банки з російським капіталом – 15%; державні банки – 22%.

– Сукупний обсяг активів БСУ протягом грудня 2014 року зменшився на 418 млн. грн., що, в свою чергу, деякою мірою зумовлено доформуванням резервів під активні операції. Значення офіційного валютного курсу пари USD / UAH станом на 01.01.2015 р. становило 1 576,8556 грн. за 100 доларів США (в той час як станом на 01.11.2014 р. – 1 295,0746 грн. за 100 доларів США). Враховуючи збільшення обсягу залишків коштів на рахунках суб'єктів господарювання протягом грудня 2014 року, обсяг коштів на коррахунку в НБУ збільшився на 8,5% (2 158 млн. грн.) та станом на 01.01.2015 р. складає 27 554 млн. грн. В той же час, обсяг коштів, розміщених на коррахунках в інших банках збільшився на 13,01% (11 487 млн. грн.), та станом на 01 січня 2015 року складає 99,75 млрд. грн. З метою сприяння більш гнучкому управлінню ліквідністю комерційних банків, НБУ з 31 грудня 2014 року внесено зміни до порядку формування та зберігання обов'язкових резервів. Зокрема, визначено нові періоди утримання обов'язкових резервів та визначення резервної бази, встановлено нові нормативи обов'язкового резервування для формування банками обов'язкових резервів. Так, обсяг обов'язкових резервів, який має щоденно зберігатися на початок операційного дня на кореспондентському рахунку банку в НБУ, повинен становити не менше ніж 40% від резервної бази, обчисленої для відповідного періоду утримання. Збільшення обсягу залишків коштів на коррахунках банківських установ може також бути викликане збільшенням протягом грудня 2014 року порівняно з листопадом обсягу залученого рефінансування від НБУ. Так, обсяг рефінансування банків НБУ протягом грудня 2014 року становив 42,9 млрд. грн. (в т.ч. кредити для підтримання ліквідності – 7,0 млрд. грн.) за середньою відсотковою ставкою 17,95% річних. Протягом грудня обсяг вкладень в цінні папери збільшився на 12,01 млрд. грн., що може бути обумовлено девальвацією національної валюти, яка, в свою чергу, відобразилась на збільшенні обсягу балансової вартості валютних ОВДП, які перебувають у портфелях банків. Так, станом на 01.01.2015 р. обсяг вкладень в ОВДП складає 93,43 млрд. грн.

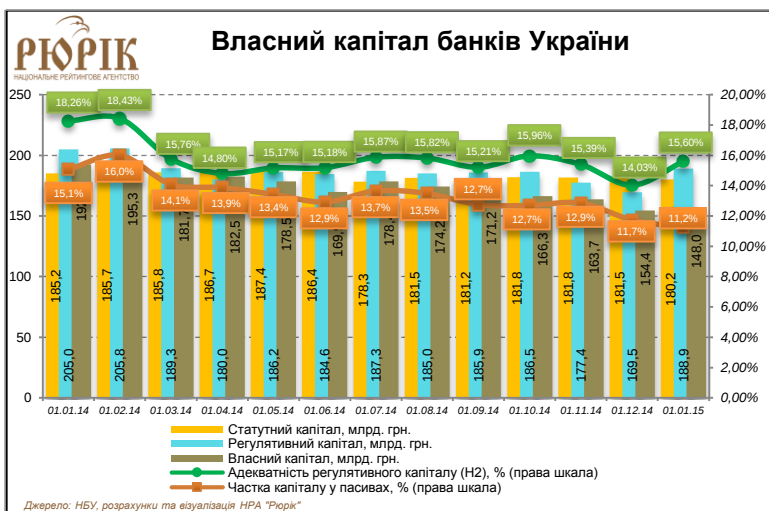

– Протягом грудня 2014 року обсяг клієнтського кредитного портфеля зменшився на 522 млн. грн. та станом на 01 січня 2015 року складає 1 006,36 млрд. грн. Незважаючи на зменшення обсягу валютних кредитів (в доларовому еквіваленті), внаслідок девальвації національної валюти, балансова вартість валютних кредитів значно збільшилась. Так, частка валютних кредитів в загальному клієнтському кредитному портфелі залишається значною та складає 46,47%. При цьому, близько 1/5 валютних кредитів були надані населенню (в т.ч. значна частка валютних кредитів була надана ще в 2008-2009 рр. на придбання і будівництво нерухомості). Обсяг наданих кредитів суб'єктам господарської діяльності збільшився на 13,04 млрд. грн. Загалом, незважаючи на зростання обсягів кредитування корпоративного бізнесу, стверджувати про відновлення позицій банків щодо кредитування є завчасним, адже на фоні нестабільної економіко-політичної ситуації в Україні, існує досить обмежена кількість позичальників з високим рівнем кредитоспроможності. Обсяги роздрібного кредитування скоротились, що може свідчити про підвищення вимог банків до потенційних позичальників та небажанням приймати додаткові ризики, займаючись роздрібним кредитуванням в умовах дефіциту ліквідності. Загалом, зниження обороту та обсягів виробництва основних галузей, ведення

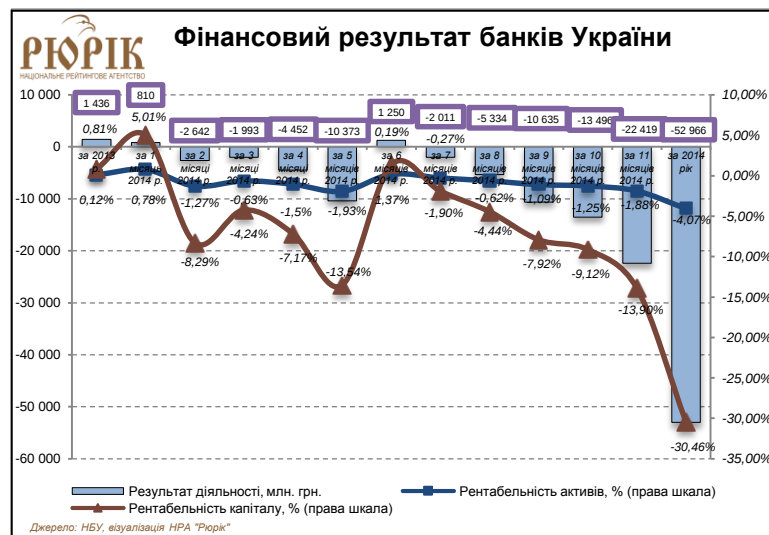
бойових дій на сході України, а також зниження реальних доходів населення за високої інфляції та девальвації національної валюти можуть в подальшому призвести до виникнення труднощів з обслуговування позичальниками кредитних зобов'язань (особливо валютних), що, в свою чергу, негативно відобразиться на ліквідності та капіталізації банківських установ. Вищезазначені фактори спричинили неспроможність багатьох позичальників вчасно виконувати взяті кредитні зобов'язання, що, в свою чергу, сприяло зростанню обсягу простроченої заборгованості впродовж 2014 року. Станом на 01.01.2015 р. обсяг простроченої заборгованості складає 135 858 млн. грн. та відповідає 13,5% клієнтського кредитного портфеля.

– Станом на 01.01.2015 р. **обсяг зобов'язань** БСУ складає 1 168,83 млрд. грн. Протягом грудня 2014 року обсяг клієнтського портфеля збільшився на 8,24 млрд. грн. та станом на 01.01.2015 р. складає 677 743 млн. грн. При цьому, протягом грудня 2014 року відбувся значний відтік коштів юридичних осіб в іноземній валюті, що деякою мірою пов'язано з розрахунками за імпортований газ. Протягом грудня 2014 року валютний клієнтський портфель в доларовому еквіваленті зменшився на 5,98% (19 421 млн. грн. екв. в ін. валюті), однак його частка залишається значною та складає 45,57% клієнтського портфеля. Варто зазначити, що фактично з початку 2014 року відбувається відтік строкових вкладів. Причини вилучення строкових депозитів відбувалось на фоні зниження реальних доходів населення за одночасного підвищення рівня інфляції, а також зростання недофінансування до банківської системи. Обсяг готівки, що перебуває поза банківською системою за підсумками грудня збільшився на 0,1% – до 282,8 млрд. грн. Сальдо операцій із готівковою іноземною валютою на міжбанківському валютному ринку є від'ємним: так, обсяг валюти, купленої банками у населення складає 148,1 млн. дол. США, обсяг проданої валюти – 195,2 млн. дол. США. Варто зауважити, що однією з причин відтоку коштів населення є здійснення ФГВФО виплат за депозитними договорами в банках, в яких введена тимчасова адміністрація. Загалом, для недопущення різкого відтоку вкладів, НБУ було прийнято рішення про обмеження видачі коштів фізичним особам з поточних та вкладних рахунків.

– За огляду на погіршення якості активів та збиткову діяльність, **обсяг власного капіталу** банків протягом грудня зменшився на 6,4 млрд. грн. та станом на 01.01.2015 р. складає 148 023 млн. грн. Адекватність регулятивного капіталу станом на 01.01.2015 р. складає 15,6%.

– За підсумками грудня 2014 року **фінансовий результат** БСУ був від'ємним та становив (-) 52 966 млн. грн. Від'ємний фінансовий результат БСУ за підсумками 2014 року зумовлений в першу чергу погіршенням якості активів банків, що, в свою чергу, зумовлює необхідність подальшого доформування резервів. Так, обсяг сформованих резервів за підсумками 2014 року порівняно з підсумками 2013 року збільшився на 269,25% (75 322 млн. грн.) та станом на 01.01.2015 р. складає 103 297 млн. грн. Враховуючи значну питому вагу валютних кредитів в клієнтському кредитному портфелі та деяке погіршення якості обслуговування позичальниками кредитів, цілком ймовірно, що банки будуть вимушені доформувати резерви, що, в свою чергу, негативно впливатиме як на показники доходності, так і на рівень капіталізації БСУ.

Підготовлено аналітичним департаментом НРА «Рюрік» на основі офіційних даних Національного банку України (режим доступу: www.bank.gov.ua).

Відповідальний за випуск:
Директор з розвитку НРА «Рюрік»,
к.е.н., Долінський Леонід Борисович, тел. (044) 383-04-76.

Відповідальний аналітик:
Старший фінансовий аналітик НРА «Рюрік»,
Першин Дмитро Олександрович, тел. (044) 489-87-33 / 49 (вн. 705)

ТОВ «РЮРІК»

04053 Україна, м. Київ, вул. Артема, 37-41

+38 (044) 383 0476, +38 (044) 489-8733 / 49

e-mail: info@rurik.com.ua

www.rurik.com.ua